

Так, недійсності правочинів присвячені ст. ст. 215-236 ЦК України; ст. ст. 207-208 ГК України; окремі норми про недійсність правочинів також містяться у спеціальному законодавстві (наприклад, у законодавстві про приватизацію, Законі України від 12 травня 1991 р. «Про захист прав споживачів», Законі від 6 жовтня 1998 р. «Про оренду землі» тощо).

Виникає просте логічне питання: нормами якого законодавчого акту користуватися при визнанні господарського договору недійсним, адже в судовій практиці часто виникають спори про визнання договорів недійсними з підстав їх суперечності актам законодавства, яке не є цивільним (антимонопольного, податкового тощо)? Крім того, виникає питання щодо правомірності визнання судом недійсними правочинів у зазначених випадках на підставі норм ЦК України?

Ч. 1. ст. 175 ГК України зазначає, що майнові зобов'язання, які виникають між учасниками господарських відносин, регулюються Цивільним кодексом України з урахуванням особливостей, передбачених Господарським кодексом України. До майново-господарських зобов'язань відносять цивільно-правові зобов'язання, що виникають між учасниками господарських відносин при здійсненні господарської діяльності, в силу яких зобов'язана сторона повинна вчинити певну господарську дію на користь другої сторони або утриматися від певної дії, а управнена сторона має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку.

Виходячи зі змісту ст. 175 ГК України норми ЦК України щодо визнання правочинів недійсними застосовуються і до господарських договорів. Разом з тим, ст. 207 ГК України говорить про визнання недійсним господарського зобов'язання, якщо воно або не відповідає вимогам закону, або вчинено з метою, яка наперед суперечить інтересам держави та суспільства, або укладено учасниками господарських відносин з порушенням хоча б одним із них господарської компетенції (спеціальної правосуб'єктності). Втім недійсним має вважатися саме договір, а вже, як наслідок, недійсними стають зобов'язання, що виникли на його основі, а не навпаки. Більше того, господарський договір може бути підставою виникнення не одного, а декількох договірних зобов'язань.

Отже, виникає питання: як кваліфікувати договір, якщо тільки одне з декількох зобов'язань, що виникли на його підставі, буде визнано недійсним за ст. 207 ГК України? Відповідно варто змінити назву ст. 207 ГК України «Недійсність господарського зобов'язання» на «Недійсність господарського договору» та відповідно відкоригувати її зміст.

Проблеми отримання приватної інформації, наділеної науковою, художньою чи історичною цінністю

Софіюк Т.О., здобувач кафедри цивільного права та процесу НАВС
Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор *ЗаїкаЮ.О.*

Фізична особа має право на особисте життя та його таємницю. Події, факти особистого життя фізичної особи можуть бути розголошені іншими особами лише за умови, що вони містять ознаки правопорушення, що підтверджено рішенням суду, а також за її згодою. Збирання, зберігання, використання і поширення інформації про особисте життя фізичної особи без її згоди не допускаються, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. Фізична особа

має право на таємницю кореспонденції. Порушення таємниці кореспонденції може бути дозволено судом у випадках, встановлених законом, з метою запобігання злочинів чи під час кримінального провадження, якщо іншими способами одержати інформацію неможливо. Фізична особа має право на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості.

Дослідженням регулювання інформаційних прав займалися такі вчені, як О. Кохановська, Р. Стефанчук, В. Бобрик, А. Дідук, О. Кулініч, А. Марущак, О. Нестеренко, Л. Федюк та ін. Проте у вітчизняній цивілістиці недостатньо уваги приділено питанню доступу до наділеної науковою, художньою чи історичною цінністю інформації. Це зумовлює необхідність вивчення юридичного значення дій в немайновій сфері, спрямованих на доступ до приватної інформації, необхідної для створення чи публікації нових досягнень наукової думки, витворів мистецтва і літератури. Сучасні дослідники торкалися окремих аспектів вказаної проблеми. Зокрема, було досліджено співвідношення понять творчості, інтелектуальної творчої діяльності, інтелектуальної власності та права інтелектуальної власності. Проте такі обставини, як дослідження порушення приватності шляхом публікації фактів про приватне життя, потребують додаткового вивчення.

Завданням наукової доповіді є обґрунтування необхідності доступу до приватної інформації, наділеної науковою, художньою чи історичною цінністю, задля задоволення публічного інтересу.

Кваліфікація тих чи інших фактів як приватних або публічних вимагає їхньої оцінки в сукупності і з урахуванням контексту. Одні й ті ж факти можуть бути приватними в нормативному сенсі й публічними - фактично, і навпаки. Публічними в нормативному сенсі є, наприклад, факти, оголошені в ході судового засідання. Водночас опублікування даних публічного характеру, на відміну від простого ознайомлення з цими відомостями, може тягнути за собою порушення приватності. Порушення недоторканності приватної сфери може взагалі не бути пов'язаним з доступом до якої-небудь раніше не відомої інформації і її поширенням. В деяких випадках значення має не чисельність аудиторії, що отримала доступ до приватної сфери особи, а її якісний склад. В літературі висловлювалися пропозиції надавати значення лише наявності якого-небудь публічного інтересу в наданні інформації і факту початку її поширення для вирішення питання про порушення приватності шляхом публікації фактів про приватне життя. Повинен бути різний підхід до вирішення питання про можливість доступу до інформації і про можливість її поширення.

Розглянемо наступний приклад. У березні 1923 року в Берлінському обласному суді слухалася сенсаційна справа про вбивство молодого століяра. Винними були визнані дружина вбитого і її подруга. Присяжні вислухали 600 листів, написаних отруйницями. Процес породив дискусію у пресі і викликав інтерес психоаналітиків. Зацікавив він і видатного німецького письменника Альфреда Дьобліна. Дьоблін, дипломований невропатолог і психіатр та практикуючий лікар, написав документальний нарис «Подруги - отруйниці» за матеріалами гучного кримінального процесу. Він намагався реконструювати мотиви злочину і психологію вбивць. Його книга відкрила популярну серію, що виходила під редакцією письменника Р. Леонгарда: «Аутсайтери суспільства - Злочинці наших днів». В даному випадку на основі даних публічного характеру, про які повідомляли ЗМІ й які стали відомими широкій публіці через їхню сенсаційність, було створено нову публікацію, в якій автор, керуючись публічним інтересом, здійснив аналіз приватної сфери осіб, який міг становити інтерес і для психоаналітиків, і для широких кіл читачів. Дане

дослідження можна кваліфікувати і як нове опублікування даних, і як їхнє уточнення на підставі авторського аналізу. За таких обставин застосування згаданих раніше рекомендацій не видається нам достатнім для вирішення питання про порушення приватності шляхом публікації фактів про приватне життя й підвищення ефективності охорони інтересів громадян.

З нашої точки зору, доцільними можуть бути наступні заходи:

- при визначенні факту наявності публічного інтересу в наданні інформації пропонується враховувати її потенційну наукову та мистецьку значущість;

- пропонується дозволити опублікування даних, яке може порушити недоторканність приватної сфери особи, за умови значущості (або потенційної значущості) відомостей для науки, мистецтва і літератури, а також в разі знаходження консенсусу в питанні гарантованого нерозголошення певних фактів;

- для з'ясування цінності наділених потенційною науковою чи мистецькою значущістю відомостей і забезпечення доступу до них пропонується враховувати суб'єктивні фактори зацікавлення в отриманні інформації особи, що може виступати в якості носія публічного інтересу.

Пошук шляхів забезпечення користування досягненнями науки, витворами мистецтва і літератури може мати важливе значення для подальшого дослідження питань, пов'язаних з особистими немайновими правами особи, а також для практики, сприяючи усуненню небезпеки ігнорування видатних витворів мистецтва й ознайомленню з особистими документами.

Особливості реформування органів внутрішніх справ у сучасних умовах євроінтеграції

Халавка Х.Б., студент ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, професор *Якимець О.І.*

Актуальність проблеми визначають політичні, соціально-економічні та правові перетворення, які відбуваються в останні роки в Україні. Аналіз соціально-політичної і правової ситуації в країні свідчить про поступове погіршення стану правопорядку та законності, зростання злочинності. Порушуються не тільки права і законні інтереси фізичних осіб, але поставлено під загрозу національну безпеку держави. В таких умовах неабиякого значення набувають процеси реформування правоохоронних органів взагалі та органів внутрішніх справ (далі - ОВС) зокрема.

Нині розпочато якісно новий етап реформування органів внутрішніх справ. У досить стислі строки Міністерством внутрішніх справ разом з Експертною громадською радою були розроблені і затверджені Кабінетом Міністрів України Концепція реформування МВС і відповідна Стратегія. Перед міністерством постало важливе завдання: розпочати процес змін і при цьому не втратити важелів управління системою органів внутрішніх справ

Головною метою реформування системи Міністерства внутрішніх справ є визначення пріоритетів, основних напрямів, очікуваних результатів та засобів перетворення МВС на правоохоронне багатопрофільне цивільне відомство європейського зразка Г11.

Передумовою реформування МВС України є вдосконалення нормативно-правового регулювання діяльності органів внутрішніх справ. Створення повноцінного правового підґрунтя - це, безперечно, одне з головних завдань реформування МВС і правоохоронних органів загалом. Для цього слід передусім схвалити новий комплексний закон «Про поліцію і поліцейську діяльність», у